

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ ΜΑΣ

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΡΩΜΥΛΙΑΣ

Ἡ ἀκαταδάμαστος δύναμις τοῦ Ἑλληνισμοῦ. — Διωγμοὶ καὶ διαρπαγαί. — Ἡ ἐλληνικωτάτη Φιλιπούπολις καὶ οἱ γενναῖοι Στενημαχιῶται.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ Κ. ΜΙΜΗ ΠΟΜΟΝΗ

Προκειμένου γιὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλία ποῖος τομῆς ν' ἀμφισβήτησιν — ἀσχετὰ μὲ τὸ ζήτημα τῆς εὐθυγραμμίσεως τῶν συνόρων μας — πῶς, γι' λόγους ἱστορικοῦς, ἐθνολογικοῦς, στρατηγικοῦς, ἐμπορικοῦς, ἀκόμη κι' ἐκπολιτιστικούς δὲν ἔπρεπε, χωρὶς κἀν συζήτησι, ν' ἀποδοθῇ στὴ Μητέρα Ἑλλάδα;

Ποῖος ἤμπορε ν' ἀμφισβήτησιν τὴν ἀκαταδάμαστη δύναμι τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνισμοῦ ποῦ, μ' ὅλες τὶς περιπέτειες, τοὺς διωγμοὺς καὶ τὶς ἱστορικὲς μεταμορφώσεις, δὲν ἔπασσε ν' ἀνθῇ καὶ νὰ σκορπίζῃ τὸ ἀόδυτο φῶς τοῦ πολιτισμοῦ στὰς νεαρὰς ἐθνότητας τῆς ἡερσονήσου τοῦ Αἰμου;

Ἀλλὰ ἔχουν μεθόδους λογῆς, λογιῆς μεθόδους, οἱ καινούριοι κάτοικοι τῆς ἡερσονήσου: "Ὅταν δὲ μποροῦν νὰ γράψουν τὸ μαχαίρι κατὰσθη, ἔχουν τὴν ἄλλη μεθόδον: τὴν στατιστικὴν. Ἐκεῖ στρεβλοῦνται ἡ ἀλήθεια καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς πρὸς θῆλος τῶν βουλγαρικῶν συμφερόντων.

Καὶ οἱ στατιστικὲς αὐτὲς ποὺ γίνονται συνήθως στὰ γραφεῖα τῶν ἐπαγγελματικῶν κέντρων τῶν Βουλγαρικῶν σκορπίζονται οἱ Ἀνατολὴ καὶ Δύση ἀπὸ τὴν ἀκούραστη προπαγάνδα καὶ πείθουν εὐκόλως τοὺς ἀφελεῖς ἀλλὰ — κι' αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερον — κι' αὐτοὺς ποῦ, βουλώνοντας τ' αὐτιά, κάνουν πῶς πιστεύουν...

"Ἔτσι τὰ καταφέρνουν νὰ παρουσιάσῃται παντοῦ ὑπερέχοντες καὶ σὲ ἀριθμὸ κατοίκων καὶ σὲ ποιὸν καὶ πνευματικὴν ἀκμή!

Ἀγωνοῦν σὰν τὸν ἐπαρχιωτὴ ἡ τὸ νεόπλουτο ποῦ προσπαθεῖ νὰ κρατήσῃ μέσα στὴν Πολιτεία μιὰ θέσι κοινωνικὴ καὶ, φτιάχνοντας μυθοπλαστίες, πείθουν στὸ τέλος τοὺς πρὸ πολλοῦς, καμμιὰ δὲ φορὰ καὶ τοὺς πρὸ καλοῦς φίλους τῆς Ἑλλάδος, πῶς ἕνα ἐλάχιστο μέρος τῆς Μακεδονίας, τάχα, εἶναι ἐλληνικόν, κι' ὅτι ἐκεῖ ἐπικρατεῖ τὸ βουλγαρικὸ στοιχεῖο!

Ἀφότου ἐγκαταστάθηκε ἡ βουλγαρικὴ ἡγεμονία καὶ μάλιστα μετὰ τὴν προσάρτησιν αὐτῆς τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, ὁ Ἑλληνισμὸς ὑπέστη ἐκεῖ τὰ πάνδεινα μολοντὶ ἡ τότε σύνοδος τοῦ Βερολίνου, προβλέποντας τοὺς κινδύνους τῆς ἐξοντώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου, ἔδινε ὀρισμένα προνόμια στὰ χαρτιά — μονάχα στὰ χαρτιά — τῶν μοιραίων ἀποφάσεών της.

Καὶ δὲν ἦταν μόνο τὰ προνόμια αὐτά. Κατὰ τὸ βουλγαρικὸ σύνταγμα, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἐξαρχίας καὶ κατὰ τὸν διοικητικὸ Ὁργανισμὸ τῆς Ἀν. Ρωμυλίας

καὶ Μοναί, οἱ Ναοί, οἱ ἐκπαλαὶ ἀνέκοντες τοῖς Ἑλλήσι, κατ' οὐδένα τρόπον δύνανται ν' ἀφαιρεθῶσιν ἀπ' αὐτῶν.

Ἀλλὰ ποῖος σέβεται στὴ Βουλγαρία τὸ σύνταγμα; Ἐνα τηλεγράφημα τῶν βουλγαρικῶν ἀρχῶν τοῦ 1899 πρὸς τὸν ἐπαρχο τοῦ Καθακλή, ἀναφερόμενο στὴν κατάληψιν τῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος, λέγει τὰ ἀκόλουθα:

Ἐγὼ ἐπάρχω Καθακλή: Τὴν Μονὴν Ἁγίας Τριάδος δὲν θὰ ἀποδώσῃτε τοῖς Ἑλλήσιν, ἀλλὰ εἰς τὴν παραδώσῃτε εἰς τὸν ἐντεταλμένον ὅστις σταλῇσεται ἐκ τῆς Μητροπόλεως Σηλύνου, διακαταγράφῃ καὶ πρακτικῶς. Εἰς τοὺς Ἑλλήσιν, ἂν παρεμβάλωσι προσκόμματά, εἰς τί, θὰ εἴπητε σοβαρῶς τῷ τρόπῳ νὰ ἡσυχάζουν καὶ νὰ μὴ ἀνησυχῶν τὴν ἐκλεγείσαν Ἐπιτροπὴν καὶ διορισθεῖσαν παρ' ἡμῶν (!) πνευματικὴν ἀρχήν, διότι αἱ συνέπειαι θὰ εἶναι βαρεῖαι...

Ὁ νομάρχης: Σλάδκωφ. Καὶ δὲν εἶναι μόνο τὸ μοναστήρι τοῦ Καθακλή. Ἡ στατιστικὴ τῆς ἐποχῆς ἀνεδάξει σ' ἑκατοντάδες τὰ μοναστήρια, τὴς ἐκκλησίας καὶ τὴς ἐλληνικῆς σχολῆς ποὺ διηρπάγησαν κι' ἐρημώθησαν — ἂν δὲν ἐκάθισαν...

Μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς βουλγαρικῆς ἡγεμονίας, ὅπως εἴπαμε, ἔτραυματίσθη καίρια ὁ Ἑλληνισμὸς, κυρίως ὅμως στὴ Φιλιπούπολιν. Μόλις ἔγινε ἡ δευτέρα πόλις τοῦ νεοτετύκτου κράτους τῶν Βουλγαρικῶν (ὡς τὸ 1885 ἦτο ἐλληνικὴ ὁπότε κατελήφθη πραξικοπηματικὰ ἀπὸ τοὺς Σλαῦους) ἐτράθηε τὴν προσοχὴ τῶν Βουλγαρικῶν. Ἀπλούστατα: ἦτο ἐλληνικὴ, ἐλληνικωτάτη καὶ ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐξοντωθῇ τὸ ἐλληνικὸ στοιχεῖο καὶ νὰ ἐκθουληγαρισθῇ.

Πῶς θὰ γινόνταν; Πρῶτα, πρῶτα ἐφρόντισαν νὰ πυκνοκατοικηθῇ ἡ πόλις ἀπὸ Σλαῦους. Ὑστερα ἐχτύπησαν — ποῦ ἄλλου; — στὴν Ἐκκλησίαν. Κι' ὁ θορβαρικός ὄχλος ἐπέτιθετο κατὰ τῆς ἐλληνικῆς Μητροπόλεως τῆς Φιλιπούπολεως, ἀπογυμνώνοντας τοὺς Ναοὺς καὶ διαρπαζόντας τὰ εὐαγγέλια ἱδρύματα.

Ὑστερα ἔπρεπε νὰ χτυπηθῇ ἡ γλῶσσα. Καί, αὐταὶ ποῦ στεροῦνται γλῶσσης, ἐτόλμησαν νὰ κτυπήσουν, δ.τι ὠραιοτέρου ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος καὶ ὁ πολιτισμὸς: τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν, κλείνοντας ὅλα τὰ σχολεῖα.

Ἐρχοῦν ὅτι ἡ Φιλιπούπολις ὑπῆρξε πάντοτε τὸ ἐθνικὸν Ἑλληνικὸν κέντρον, ποῦ μὲ τὴν ἡθικὴν τοῦ δύναμι δὲν εἶχε ΣΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἰΣ ΤΗΝ 5ην ΣΕΛΙΔΑ

Συνεχὴς 3/11/96

ΤΙΝΑ

ς πάν-
μεγάλες
παρου-
I:

ΒΡΑΔΥ

ηναϊκόν
παγκο-
ς ΣΤΑΡ
ιτογρά-
ού Ρα-
ου

ΙΤΑ
ΑΝΟ

ΥΤΕΡΟΝ
ΚΝΙΚΟ

Σ ΤΟΥ

6

ΤΟΓΕΥΜΑ

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΡΩΜΥΛΙΑΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 3ης ΣΕΛΙΔΟΣ

ἐπιτρέπει προηγουμένως τὸν ἐκμουςουλμανισμό τῶν Βουλγάρων, πού ἦταν θέσια πρόθυμοι καὶ γι' αὐτὸ καὶ γιὰ ὅλα, φθάνει νὰ ὑπῆρχε συμφέρον.

Τὸ ὀθωμανικὸ στοιχεῖο τῆς χώρας, κατὰ πολὺ ἀνώτερος τῶν Βουλγάρων, συνετάσσετο πάντοτε μὲ τὸ μέρος τῶν Ἑλλήνων καὶ ἔσκυβε μὲ σεβασμὸ ἢ κεφαλὴ τοῦ Τούρκου ἐμπρὸς τὴν ἐθνικὴ ὑπεροχὴ τῶν Ἑλλήνων.

Κατὰ τύπους Χριστιανοὶ οἱ Βούλγαροι δὲν ἔπαυσαν κατὰ τὴν πρώτη περίοδο τῆς ἐξεγέρσεως νὰ ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κων). πόλεως, πληρωνόμενοι πρὸς τοῦτο ἀπὸ τὰ πανσλαβιστικὰ κομιτάτα κι' ἀκόμη νὰ συνεννοῶνται μὲ τοὺς Καθολικοὺς καὶ τοὺς Διαμαρτυρομένους, φθάνει ὅτι μ' αὐτὸ χτυποῦσαν φυλετικὰ καὶ θρησκευτικὰ τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο.

Καὶ ἡ ἑλληνικωτάτη Φιλιππούπολις ἀλλάζει καὶ ὄνομα: Γίνεται Πρόβδιθ, ἐνῶ ἄλλες βουλγαρικὲς πόλεις — αὐτὴ ἡ Σόφια — κρατοῦν τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά των ὀνόματα.

Κατὰ τὴν Φιλιππουπόλεως εἶχεν ἀπαγελθῇ ἡ καταδίκη-θαρεῖα, ὁλοκληρωτικὴ: δὲν ἔπρεπε νὰ μείνῃ ὄρθιο λιθάρι. Καὶ σχεδὸν δὲν ἔμεινε.

Ἡ ἀκρόπολις τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀν. Ρωμυλίας εἶναι ἀσφαλῶς ἡ Στε. νήμαχος.

Ἐἷς κομμάτι μάλισμα, σμαράγδι ἀτίμητο, στὰ πρόποδα τῆς Ροδόπης, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τὸν ἀκραιφνέστερο Ἑλληνισμό, μὲ τὶς ἀρχαῖες παραδόσεις του καὶ τὴν ὁμηρικὴν του γλῶσσαν.

Στὸ Στενημαχώτηκο λεξιλόγιον τοῦ Σκορδέλη ὑπάρχουν λέξεις πού δὲν ὁμιλοῦνται πουμενὰ στὴ σημερινὴ τρέχουσα γλῶσσαν καὶ πού ὅμως, ἐτυμολογικῶς, ἀνάγονται στοὺς κλασσικοὺς χρόνους.

Εἶνε ἀσύγκριτο τὸ ἐθνικὸ φρόνημα τῶν Στενημαχιωτῶν κι' ἀθάνατη θά μείνῃ ἡ χρυσὴ σελίδα πού ἔγραψαν στὴν ἱστορίαν μὲ τὴ συμβολὴ των στὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τῆς Κρήτης (1886).

Εἶνε ἀποικία Εὐρώπης καὶ τὰ ἦθη δὲ καὶ τὰ ἔθιμα τῶν κατοίκων διατηροῦν ὅλη τὴν ἑλληνοπρέπεια πού εἶχαν ὅταν πρωτοιδρύθηκε ἡ ἀποικία τὸν ἔκτον π.Χ. αἰῶνα!

Στὸ ψήλωμα ἔχει ὠραῖο βυζαντινὸ μοναστήρι πού διηρπάγη μαζὺ μὲ τὶς ἄλλες Μονὲς καὶ τοὺς ναοὺς.

Ἀλλὰ κι' ἐκεῖ ὁ Ἑλληνισμός, ὅπως καὶ στὸν Πύργο καὶ στὴ Μεσημέρια καὶ στὴ Βάρνα καὶ στὴν ἀρχαιοτάτην Ἀγχιάλο — παρ' ὅλη τὴν ἀντίστασιν τῶν γενναίων Στενημαχιωτῶν — ὑπέστη τὰ πάνδεινα: διωγμοὺς, στρατολογίαις, φορολογίαις θαρεῖαις, σφαγὰς καὶ ὅ,τι ἄλλο καθημέραν σοφίζεται ἡ χονδρὴ καὶ πονηρὰ κεφαλὴ τοῦ σλαβικοῦ γιὰ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Κατασκήν